

Colofon

Chinese
eetgewoontes
en etiquette

Les voor groep
1/2

Duur les: 60
min.

Nederlands
Aardrijkskunde
Handvaardigheid

China

- In een Chinees restaurant eten -

Pagina 1

Leerkracht - handreiking

Inleiding

In een Chinees restaurant eten, op de Chinese wijze, dat is leuk! In China wordt er veel rijst gegeten. Ook noedels. Dat doen zij met stokjes en uit een speciaal kommetje. Hoe ziet zo'n Chinees kommetje er eigenlijk uit? Hoeveel rijst past daarin? Hoe eet je rijst met stokjes uit dat kommetje eigenlijk? Hoe moet je aan tafel zitten? Wie betaalt er in het restaurant? Het zijn allemaal vragen waar de kinderen deze les over na denken.

Doelstellingen

- De leerlingen leren probleemoplossend denken.
- De leerlingen leren het klaslokaal in te delen als restaurant; dit stimuleert hun ruimtelijke oriëntatie.
- De leerlingen leren hoe de etiquette rondom de maaltijd in China zijn.

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 1/2.

Vakken en Kerndoelen

Nederlands
Aardrijkskunde
Handvaardigheid

Kerndoel 1

De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

Kerndoel 37

De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerndoel 55

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Kerndoel 56

De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Informatie

Achtergrondinformatie die de leerkracht kan gebruiken bij deze les is te vinden in twee verdiepingsdocumenten: 'Eetgewoontes en etiquette in China' en 'rijst'. Deze verdiepingsdocumenten zijn tevens gepubliceerd op www.chinaindeles.nl.

Lesidee

Zoals in de onderstaande uitwerking van de les zichtbaar wordt, is het handig om eerst de rijstkommetjes te maken. Zie voor meer informatie hierover in de les 'rijst', welke tevens gepubliceerd is op www.chinaindeles.nl. Zoals aangegeven is het mogelijk om de les op te delen in twee aansluitende lessen.

Introductie (les 1)

De leerkracht vertelt dat er een bijzondere brief is aangekomen (zie: bijlage). De brief wordt geopend en voorgelezen: morgen hoopt er een Chinese gast in de klas te komen eten! De kinderen zullen het ongetwijfeld spannend vinden, maar vooral interessant, want waar ligt China? Hoe ziet een Chinees eruit? Wat eet hij? En hoe doet hij dat?

Inleiding (les 1)

De leerkracht stuurt het gesprek dat ontstaat. De kinderen zullen op zoek gaan naar antwoorden, waarmee de voorkennis wordt opgefrist. De leerkracht vraagt: als we met elkaar Chinees gaan eten, met onze gast erbij, wat hebben we dan allemaal nodig? Zijn er genoeg tafels en stoelen? Eten Chinezen met bestek, borden enz.; hoe doen ze dat eigenlijk? Hoe ziet een Chinees restaurant eruit? Wat kan je er eten?

De leerkracht en kinderen zoeken naar plaatjes over de inrichting van een restaurant, zodat zij die daarna kunnen gebruiken bij het inrichten van hun eigen Chinese restaurant.

Om op al die vragen antwoord te krijgen, is het handig om een filmpje te laten zien, boeken te bekijken enz. Hieronder een aantal mogelijkheden: Het 'Chinese rijk' door Philips Steele / 'China' door Victor Melenhorst / <https://www.youtube.com/watch?v=Wh5ATdd73Ug>.

De leerkracht maakt een lijst met benodigdheden. Dan worden de taken verdeeld. De leerkracht begeleidt een groepje kinderen die het restaurant inrichten. Met kasten kan er vaak wel een restaurant gemaakt worden. Zet een tafel met stoelen in het restaurant. Kleedt het aan met gordijnen etc. De overige leerlingen krijgen ieder een taak:

- Kinderen schrijven een lijstje waarop aangegeven staat wie er voor rijst zorgt, wie voor de stokjes en borden, ...
- In de meeste Chinese restaurants zijn placemats of kleedjes aanwezig. Een aantal kinderen gaan met papier, stof, schaar, lijm etc. een kleed of placemat maken. (De keuze is aan het kind zelf.)
- Andere kinderen maken een menukaart. Mag van papier; knip uit tijdschriften plaatjes of teken zelf en schrijf het gerecht erbij, maar het mag ook op de computer en in Word worden getypt. (De keuze is aan het kind zelf.)
- Andere kinderen maken kommetjes van klei, door de klei te vervormen en eventueel te versieren/verven. (Zie: les 'rijst'.)

Kern (les 2)

De volgende dag zit de klas in het lokaal. Vooraf heeft de leerkracht wat rijst voor iedere leerling en voor de gast gekookt. Vervolgens wordt er op de deur geklopt. De Chinese gast is gearriveerd. De leerkracht stelt zich voor en de gast vertelt dat hij helemaal uit China is gekomen. Dit is te zien aan de kleding die hij/zij draagt. De klas maakt kennis met deze speciale, Chinese gast. De gast vraagt of zijn brief is aangekomen en of hij kan eten. De kinderen vertellen dat zij meteen een Chinees restaurant gemaakt hebben, met rijstkommetjes, menukaarten en een gezellig tafelkleed.

De gast vertelt hoe de Chinezen eten. Waar zit je aan tafel? Wat eet je en hoe? Wat mag je doen tijdens het eten en wat niet? Wie moet er betalen in het restaurant, enz. Nadat alle vragen zijn beantwoord, kan het eten beginnen. De kinderen leggen het kleed op tafel en halen de rijstkommetjes. De rijst en stokjes worden ook op tafel gezet. Twee leerlingen vullen de bakjes met rijst; is er voldoende voor iedereen?

De gast laat zien hoe de kinderen de stokjes vast moeten houden. Uiteraard wordt hier eerst flink mee geoefend. De kinderen proberen hun stokjes op de juiste wijze vast te houden en proberen allereerst grotere voorwerpen op te pakken en vervolgens steeds kleinere voorwerpen, zodat ze uiteindelijk de rijst kunnen opeten volgens de Chinese gewoonten. De gast helpt hierbij. Met elkaar wordt de rijst opgegeten en tegelijkertijd wordt er gelet door de kinderen op de juiste houding en tafelmanieren. Hieronder een aantal aandachtspunten hierbij vanuit de Chinese etiquette:

- Niet tonen van emoties.
- Met de ellenbogen op de tafel.
- Zit mooi rechtop en kruis je benen niet.
- Wijs mensen niet aan (niet met stokjes, maar ook niet met je hoofd of voet).
- Verschillende dishes op tafel en een persoonlijk kommetje waar je je eten telkens in doet voordat je het in je mond stopt.
- Vis en seafood zijn erg geliefd. Kreeft of vis kun je soms zelf in een aquarium in het restaurant uitzoeken.
- Als je samen met anderen naar een restaurant gaat om te eten moet je altijd even 'ruzie' maken bij het betalen. Soms wordt er letterlijk geduwd en getrokken om te kunnen betalen voor de ander. Degene die 'het sterkste' is, betaalt.
- De gastheer geeft jou het duurste en lekkerste eten in je kom of op je bord.
- Bij een uitgebreide maaltijd wordt vaak soep achteraf gegeten. Vaak is de soep heel waterig met wat groenten erin.
- Chinezen eten geen toetjes.

Afsluiting (les 2)

Nadat de kinderen met stokjes gegeten hebben en de rekening betaald is bij de kassa in het restaurant, gaat de Chinese gast weer naar huis. Er wordt geëvalueerd hoe het ging; wat is er anders in China? Lukte het om met stokjes te eten? Wat zijn we te weten gekomen over China? Het dagprogramma wordt vervolgens voortgezet. In de restauranthoek kan echter het spel mogelijk nog eens uitgespeeld worden. De kinderen zijn daar dan zelf verantwoordelijk dat het restaurant netjes blijft en dat er volgens de Chinese manieren gehandeld wordt. Dit alles kan eventueel nog verder uitgebreid worden door de kinderen te begeleiden tijdens een taalactiviteit; in Chinese tekens bijvoorbeeld 'welkom' schrijven:

欢迎

Het is overigens mogelijk om tijdens een latere les 'echt' Chinees te eten in de klas: de kinderen krijgen allemaal een kommetje met een beetje witte rijst, twee blokjes kip en een paar sperziebonen in wat saus van Chicken Tonight. De vaardigheden wat betreft het eten met stokjes kunnen dan opnieuw geoefend worden...

Tijdsplanning

Introductie:	5 min.
Inleiding:	30 min.
Kern:	20 min.
Afsluiting:	5 min.

Materialen

Introductie: brief.

Inleiding: boeken, filmpjes, ... (Eventueel naar eigen inzicht aanvullen.)

Kern: Chinese gast, tafel, stoelen, rijstkommetjes, stokjes, rijst, tafelkleed.

Afsluiting: ingerichte hoek, menukaart, tafelkleed, tafel, stoelen, stokjes, rijst. (Eventueel naar eigen inzicht aanvullen.)

Bronnen

<https://www.youtube.com/watch?v=Wh5ATdd73Ug>

<https://bezoekchina.nl/praktische-informatie-reizen-china/eten-met-eetstokjes/>

Steele, P. (2004) *Chinese rijk*. Amsterdam: De Lantaarn.

Melenhorst, V. (2002) *China*. Groningen: Wolters Noordhoff

Verdieping/meer informatie

Verdieping voor de leerkracht in de thematiek van deze les kan plaatsvinden door het bestuderen van het bijbehorende verdiepingsdocument (zie: pagina 1).

BijlageVoorbeeldbrief van de Chinese gast aan de klas:

Beste juf/meester ..... en kinderen van groep 1/2,

Wat leuk dat u met de kinderen over China werkt! Ik hoop dat de kinderen inmiddels al veel te weten zijn gekomen. Maar nu heb ik een verassing: Ik hoop D.V. (datum) naar Nederland te komen! Ik zou het leuk vinden om dan bij u in de klas te komen kijken. Ik ben erg nieuwsgierig naar de kinderen en wat zij allemaal al weten van China, mijn geboorteland. Ik kom zo rond (tijden) uur. Zou het mogelijk zijn om dan met elkaar op Chinese wijze te eten? Dat zou ik leuk vinden om met de kinderen te doen. Dan leren ze meteen wat Chinezen eten maar ook hoe... want dat gaat wel iets anders dan in Nederland hoor!

Ik hoop u snel te ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

.....

Chinese versie van de brief:

Wij raden aan om deze onderstaande versie vergroot te printen en (allereerst) aan de leerlingen te laten lezen/zien.

亲爱的老师/大师.....和组 1/2 的孩子，

你和孩子们一起工作对中国有多好！我希望孩子们已经学到了很多东西。但是现在我有一个惊喜：我希望如此。（日期）来荷兰！我很乐意在教室里见到你。我对孩子们很好奇，他们对中国这个我的出生国家都知道些什么。我到达（几个小时）。中国人可以互相吃饭吗？我很愿意和孩子们一起做这件事。然后，他们立即了解中国人吃什么，但也知道如何.....因为这与荷兰不同！

我希望很快见到你， .....